



Estampes del Mercat : Any 1890

Clixé Torrebadella

del mercat des de molt abans del seu atorgament oficial, sinó de la importància que com a centre regulador i de proveïment tenia en aquelles èpoques turbulentes, ja que repassant l'estat polític i social de la nostra terra després del traspàs del Rei Conqueridor, hom s'adona de les grosses dificultats per què havien de passar els pobles i llurs habitants, en l'aferrissada lluita que sostenien els dos poders dominants: el feudal i el reial. I com que el primer era més fort que el segon, els pobles s'eixoplugaven cap al poder reial, facilitant als monarques els mitjans econòmics per tal que podessin plantar cara als senyors feudals, amos absoluts de vides i hisendes. Per aquests motius i circumstàncies podem constatar que ja en l'any 1333 el Rei don Alfons, nomenat *El Benigne*, fill i successor immediat del Rei Jaume II, atorgà a la vila de Granollers, a prec dels seus síndics i procuradors, el privilegi de que «cap persona, fos de l'estament o condició que sigui, que a la Vila es dirigís *els dies de mercat*, pogués ésser presa o detinguda, penyorada per deutes, fiances o altres obligacions pecuniàries, ni els seus béns confiscats, *anant, venint o retornant del dit mercat*, així com declarant nul·la i de cap valor ni efecte, qualsevolga provisió que infringint aquest privilegi es dictés» (*).

Per aquests motius, escriu l'historiador Josep Coroiu en «Apunts per a la història de Granollers», treball premiat en el Certamen Científico-literari del Casino de Granollers, celebrat l'any 1881, que: «sense haver saludat ni els més senzills rudiments de la ciència econòmica, es comprèn la forta utilitat que degueren reportar els mercats, per quant, per trobar-se disseminada la població en una multitud d'insignificants llogarrets i aïllades masies, rares vegades podien comunicar-se el productor i el consumidor, no existint altre mitjà per a conèixer les existències i els preus corrents de les mercaderies, ni les exigències de la demanda, ni àdhuc per a discutir i saldar, ràpidament i exacte, els comptes corrents.»

I continuant la narració de fets esdevinguts en demostració de la creixença continuada del nostre tradicional mercat i de la seva accelerada puixança, recordarem la fita cabdal en la història de les nostres llibertats municipals, que s'escau en la llunyana data del 26 de febrer de l'any 1356, en que el Rei Pere el Cerimoniós concedeix a Granollers el dret d'elecció de 4 jurats per al regiment de la vila, malgrat i que aquesta patís el jou del senyor feudal de La Roca fins el 1418, en que restà redimida per la sentència del Rei Alfons IV, i a la del 1440, en que la Reina Maria, esposa d'aquell Rei, atorgà el primer Codi o Regime que per sempre més havia de regular la vida municipal de Granollers.

I fetes aquestes cites històriques pertinents, entrem de ple a la verdadera organització sèria del nostre mercat, d'un can-

tó per l'estabilitat de l'existència del Consell municipal, donant i fent complir els acords presos; i per l'altre, amb l'institució del càrrec de Mostassaff, que era la persona encarregada oficialment de contrastar els pesos i mesures i vetllar per la bona qualitat dels queviures, càrrec que, com veurem, era de capital importància i que no totes les poblacions podien gaudir d'aquest privilegi.

ESTABILITZACIÓ FERMA DEL MERCAT

Ens trobem ja en plena activitat i desenvolupament del nostre mercat en ple segle xv^é amb la creació del càrrec de Mostassaff, que tenia capdal importància política i administrativa, malgrat la definició que li donen i que s'ajusta precisament a la consignada en els documents continguts en el Llibre Vermell de la Ciutat de Barcelona (Vol. I. foli 373), quan explica que el «*Mostasaff quis entremeta de les peses e de les mesures. Haia res no menys lo dit Senyor Rei al dit Mostasaff donat plen poder, ab la dita carta sua, que, sobre totes questions добres, de portals, de finestres, despilleres, destillicidis, de parets migeres, de carreres, et daltres coses semblants, conega lo dit Mostasaff, e procehesca sumariament et de pla, no rehebuda en scrits demanda o resposta, mas tan solament les rahons de les parts oydes.*» Com es pot deduir de les precedents paraules, el càrrec de Mostasaff trepitjava molt sovint les facultats del Batlle i era motiu de moltes raons i desavinences. Ço no obstant, les atribucions es continuaven i llur importància anava creixent de dia en dia. Pel que fa al Mostasaff de Granollers, podem consignar, que fou instituït oficialment pel privilegi donat a la Vila per a poder nomenar-lo mitjançant terna elegida per l'Universitat i per la Reina Donya Maria i des de Vilafranca a primer de setembre de l'any 1452. Malgrat aquesta data fixa, que hem extret de l'escriptura que figura en el nostre Llibre de Privilegis, en la carta LXXXVII, ens trobem ací en el mateix cas que hem relatat dessorre la data de l'establiment del mercat, puix que, si hom consulta el recent Volum que la «Junta d'Estudis Històrics de Granollers» ha publicat, fa poc més d'un any sota el títol de «Llibre de ordinacions del Consell de la Vila de Granollers - 1418 - 1452», veurem que ja en els anys 1418 - 1420 el Mostasaff donava ordres, establia taxes, assenyalava penyores, disposava llocs i manava i ordenava tot ço que comprenia la seva competència i jurisdicció, el que demostra la seva existència, àdhuc que el gros embalum d'activitats del nostre mercat, ja molt abans de l'establiment oficial del càrrec, que no trigà molt temps després de la data de la seva creació a la ciutat de Barcelona.

Més, sigui quina sigui la data d'aquesta creació a Granollers, és certa la seva existència, així com, coincidint o no amb aquella creació, és el cert la puixança del nostre mercat en

(*). Arxiu de la Corona d'Aragó - Reg. 487, fo. 141.